

Paragraaf E - Bedrijfsvoering / Rechtmatigheid

Belangrijkste Ontwikkelingen in de Gemeentelijke Bedrijfsvoering

Het afgelopen jaar was een periode van groei en uitdagingen binnen onze gemeentelijke bedrijfsvoering. We hebben belangrijke stappen gezet en verschillende prioriteiten aangepakt om onze dienstverlening te verbeteren en effectiever te worden in het realiseren van maatschappelijke doelen. Hieronder volgt een uitgebreide bespreking van de voortgang en de uitvoering van onze belangrijkste initiatieven.

Opgavegericht Werken

Onze strategische focus lag op het omarmen van een opgavegerichte aanpak, waarbij we nauw samenwerkten met inwoners, partners en belanghebbenden. Het was cruciaal om de verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de raad, het college en de ambtelijke organisatie duidelijk te definiëren. Burgerparticipatie speelde hierbij een centrale rol, waarbij we streven naar een gemeenschappelijk gedragen aanpak voor maatschappelijke uitdagingen.

Aantrekkelijk Werkgeverschap

Vanwege de toenemende krapte op de arbeidsmarkt en onze positie als kleine gemeente, hebben we aanzienlijke inspanningen geleverd om ons te profileren als aantrekkelijke werkgever. Dit omvatte een grondige herziening van onze huisvesting, het verbeteren van zowel primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden, het verhogen van het budget voor scholing en het ontwikkelen van innovatieve oplossingen om personeelstekorten aan te pakken. Onze doelstelling was om ons als werkgever te positioneren die talent aantrekt en behoudt, ondanks de uitdagingen van een concurrerende arbeidsmarkt.

Budget, Capaciteit en Focus

Het realiseren van onze maatschappelijke doelen vereiste niet alleen toewijzing van budget en capaciteit, maar ook een scherpe focus op prioriteiten. Als kleine gemeente was het cruciaal om realistische ambities te stellen die in lijn waren met onze beschikbare middelen en capaciteit. Samenwerking met andere overheidsinstellingen en belanghebbenden was van essentieel belang om synergie te creëren en efficiëntie te bevorderen.

Dienstverlening

Onze dienstverlening onderging een transformatie met als doel meer toegankelijk, deskundig en responsief te zijn. Digitale ontwikkelingen werden omarmd en nieuwe methoden werden geïmplementeerd om onze gemeente beter toegankelijk te maken voor burgers en bedrijven, zowel online als offline.

Impact van Externe Factoren

Externe factoren zoals de wereldwijde pandemie van COVID-19 en geopolitieke spanningen, zoals de oorlog in Oekraïne, hadden aanzienlijke invloed op onze operationele activiteiten. Het vereiste snelle en flexibele reacties om de impact op onze dienstverlening te minimaliseren en de gemeenschap te ondersteunen in deze uitdagende tijden.

Plaats- en Tijdonafhankelijk Werken

Het hybride werken werd de nieuwe norm, waarbij we investeerden in infrastructuur en beleid om medewerkers in staat te stellen flexibel te werken, zowel op kantoor als op afstand. Het gemeentehuis wordt heringericht om tegemoet te komen aan de behoeften van plaats- en tijdonafhankelijk werken, met faciliteiten zoals stiltezones, vergaderzones en flexibele werkplekken.

Personeel en Organisatie

De veranderende rol van de gemeente en de verwachtingen van medewerkers vroegen om een heroverweging van onze HR-strategie. We hebben ons gericht op het stimuleren van zelforganisatie,

talentontwikkeling en het bieden van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden om talent aan te trekken en te behouden, vooral gezien de uitdagingen van een concurrerende arbeidsmarkt.

Bezwaarschriften

Bezwaarschriften worden voor advies voorgelegd aan de “Vaste commissie van advies voor bezwaarschriften”. Uitzonderingen vormen bezwaarschriften op het gebied van belastingen en personele zaken.

Jaar	Totaal aantal bezwaarschriften	Sociale kamer: Werk, Inkomen en Zorg (WIZ)	Algemene kamer (o.a. Awb-Wabo-handhaving-APV)	Ingetrokken
2018	87	53	34	37
2019	83	41	42	24
2020	101	68	33	37
2021	57	28	29	21
2022	71	41	30	31
2023	70	27	43	16

Uit de cijfers blijkt dat het totale aantal bezwaarschriften vrijwel gelijk is gebleven aan 2022. Ten opzichte van Awb-zaken/algemene kamer kan worden vastgesteld dat het aantal bijna met 50% is toegenomen. En hoewel zes bezwaarschriften niet als zodanig door de commissie in behandeling genomen zijn, en vier bezwaarschriften betrekking hebben op genomen beschikkingen naar aanleiding van één Woo-verzoek (behandeling was gesplitst), wordt wederom opgemerkt dat zaken complexer zijn geworden.

WIZ-bezwaarschriften daarentegen zijn met circa 30% afgenomen.

De Toeslagenaffaire heeft als gevolg dat de behandeling van één bezwaarschrift in 2021 nog steeds is aangehouden tot nader bericht van de Belastingdienst.

Door het toepassen van mediationvaardigheden en extra uitleg van het besluit, naast het op voorhand nog eens kijken naar het genomen besluit, kon bijna de helft van de WIZ-bezwaarschriften en ruim 10% van de Awb-bezwaarschriften worden ingetrokken, en zijn onnodige of langlopende juridische trajecten vermeden.

Tijdens de coronaperiode kon de Vaste commissie van advies voor bezwaarschriften enkel digitaal vergaderen via MS Teams. Sindsdien is naast een digitale hoorzitting ook weer een fysieke hoorzitting of zelfs een hybride hoorzitting mogelijk. In de meeste gevallen wordt de voorkeur gegeven aan een fysieke hoorzitting.

Huisvesting

De Raad heeft budget beschikbaar gesteld voor aanpassingen in de Gemeentewinkel. De huidige stand van zaken: het gemeentehuis voldoet bouwkundig aan de minimale wettelijke criteria. Maar de kantooromgeving past niet binnen het zijn van een aantrekkelijk werkgever, is niet meer van deze tijd en is bovendien onvoldoende ingericht om het flexibel en programmatisch werken te ondersteunen. Om hieraan wel te kunnen voldoen is het van belang om met uw raad in gesprek te gaan over duurzame huisvesting in relatie tot het gemeentehuis. Dit is echter afhankelijk van heel veel factoren. Omdat hierover op korte termijn geen duidelijkheid ontstaat, ligt het voor de hand om nu geen ingrijpend huisvestingsbesluit te nemen. In de tussentijd zijn op de huidige locatie in meerdere opzichten wel een aantal aanpassingen nodig, bouwkundig en qua inrichting/werkconcept. Deze zijn in het MJOP niet voorzien. Het College komt hier in de kadernota later dit jaar op terug.

Totaal 2023	Ingetrokken	(Kennelijk) Niet-ontvankelijk	Niet-ontvankelijk	Gegrond	Deels gegrond / ongegrond	Ongegrond	Niet te behandelen door commissie*	In 2024 te behandelen

WIZ 27	12	2	2	0	0	5	0	6
AWB 43	5	12	1	0	0	10	6	9

* 1 bezwaarschrift blijkt een zienswijze op een voorgenomen besluit, 3 bezwaarschriften zijn doorgestuurd naar het vakcluster omdat er een aanvraagprocedure nog loopt en er dus nog geen beschikking is genomen. 1 bezwaarschrift is niet doorgezet omdat er geen bezwaarmogelijkheid open stond. Tot slot blijkt 1 bezwaarschrift gericht tegen een belastingbeschikking en is doorgestuurd naar de heffingsambtenaar.

Klachten

Onder klachten wordt verstaan: klachten ontvangen op grond van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De klachten zijn gericht tegen gedragingen van (leden van) bestuursorganen en medewerkers.

2023

Ontvangen	Afgedaan	Waarvan ingetrokken	Waarvan opgelost / naar tevredenheid afgehandeld	Waarvan gegrond	Waarvan ongegrond	Waarvan niet in behandeling genomen	Waarvan doorgestuurd naar andere organisaties	Nog af te handelen
36	21	1	13	4	1	1	1 en afgehandeld	15

Het aantal klachten op grond van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (jegens gedragingen) in 2023 is afgenomen van 53 naar 36. Desondanks duurt de afhandeling van klachten in 2023 voor een deel langer, mede door de grote toename maar ook door vacatures en de werkdruk bij de klachtafhandelaars. Onderzocht moet gaan worden of een andere aanpak of inrichting van de klachtenprocedure kan leiden tot een snellere maar kwalitatief goede klachtafhandeling.

Ter vergelijking, cijfers over 2017-2023

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
36	53	40	25	17	14	26

Juridische Kwaliteitszorg

Om de kwaliteit van onze dienstverlening te waarborgen en juridische risico's te minimaliseren, hebben we geïnvesteerd in het verbeteren van conflictvaardigheden en contractbeheer. Dit stelde ons in staat om effectiever te communiceren en geschillen op een constructieve manier op te lossen.

Nieuwe Wetgeving

De invoering van nieuwe wetgeving, met name op het gebied van digitale toegankelijkheid en de omgevingswet, vereiste extra aandacht en capaciteit om aan de wettelijke vereisten te voldoen en onze processen aan te passen aan nieuwe normen en voorschriften.

Regionale Samenwerking

We hebben de intensivering van regionale samenwerking als een strategische prioriteit beschouwd om gezamenlijke doelen te bereiken en de efficiëntie te bevorderen. Door middel van samenwerking met andere gemeenten en overheidsinstellingen konden we synergie creëren en gemeenschappelijke uitdagingen aanpakken.

Planning en Control

Onze planning en control cyclus stelde ons in staat om actuele financiële informatie te verstrekken aan het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie, waardoor we ons beleid konden ontwikkelen

en uitvoeren op een manier die onze financiële gezondheid bevordert en transparantie en verantwoording waarborgt.

Wet Open Overheid

We hebben aandacht besteed aan de implementatie van de Wet Open Overheid, waarbij we streven naar actieve openbaarheid en transparantie in onze processen en besluitvorming. Dit omvatte het integreren van de vereisten van de wet in onze begroting en jaarrekening om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen en normen.

Communicatie

Onze communicatievisie werd verder ontwikkeld om te benadrukken dat we een open, benaderbare gemeente zijn die luistert naar haar inwoners, bedrijven en belanghebbenden. We hebben ingezet op heldere, eenvoudige en tijdige informatievoorziening, zowel intern als extern, om transparantie en betrokkenheid te bevorderen

Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van het verslagjaar 2023 legt het college een verantwoording af over de rechtmatigheid. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Er moet immers verantwoord worden dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Ten opzichte van de rechtmatigheidscontrole in voorgaande jaren zijn de spelregels door de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aangescherpt. Bij de rechtmatigheidscontrole door de accountant werden alléén overschrijdingen van de uitgaven in de controle betrokken. Bij de rechtmatigheidscontrole door het college van B&W worden alle afwijkingen in de controle betrokken, dus ook onderschrijding van uitgaven en inkomsten en overschrijding van baten.

Door de gemeenteraad zijn in de vastgestelde nota rechtmatigheidsverantwoording (dec 2023) en in het controleprotocol (mrt 2024) aanvullende kaders opgenomen waarbinnen het college van burgemeester en wethouders de rechtmatigheidsverantwoording moet opstellen en hoe de afwijkingen te verantwoorden.

In onderstaand overzicht worden de rechtmatigheidsfouten weergegeven.

MONITOR RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING 2023		BEDRAG * € 1.000
A. BEGROTINGSCRITERIUM		
	Afwijkingen exploitatiebudgetten (op programma lasten en baten afzonderlijk geteld)	7.265
	Afwijkingen investeringsbudgetten	433
	Niet geautoriseerde reserve mutaties	163
B. VOORWAARDENCRIERIUM		
	Gemiste Europese aanbestedingen	406
C. MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK CRITERIUM		
	Fraude eigen medewerkers	0
	Fraude door derden en niet teruggevorderd	0

D.	TOTAAL RECHTMATIGHEIDSFOUTEN		8.267
E.	VERANTWOORDINGSGRENS	2% van totale lasten inclusief stortingen in reserves	1.500
F.	TOETS RECHTMATIGHEIDSFOUTEN AAN VERANTWOORDINGSGRENS		
		D is groter dan E; totaal afwijkingen als bedrag opnemen in Rechtmatigheidsverklaring college (onderdeel A t/m C)	Ja
		D is kleiner dan E; Onderdeel A toelichten in de programma's en onderdeel B en C toelichten in paragraaf Bedrijfsvoering	
G.	BEGROTINGSAFWIJINGEN WAARVAN DE GEMEENTERAAD HEEFT BESLOTEN DAT ZE ACCEPTABEL ZIJN		7.265
H.	SALDO RECHTMATIGHEIDSFOUTEN	Saldo (D-G) nader toelichten in de rechtmatigheidsverklaring	1.002

Overzicht geconstateerde afwijkingen

A. Begrotingscriterium

a. De geconstateerde afwijkingen in de exploitatie zijn passend binnen het bestaande beleid en daarmee zijn deze afwijkingen volgens de rechtmatigheidskaders van de gemeenteraad **acceptabel**. De begrotingsafwijkingen worden afzonderlijk toegelicht bij de verschillende programma's.

b. De geconstateerde afwijkingen ten aanzien van de investeringen die in 2023 worden afgesloten (15) zijn conform de kaders van de gemeenteraad **niet acceptabel**.

De 5 afwijkingen van investeringen boven de rapporteringsgrens van € 25.000 zijn:

i. Timmersteekade walstroominstallatie, krediet van € 76.001, totale uitgaven € 14.828, onderschrijding van € 61.173.

Volgens het in 2020 vastgestelde programmaplan Dongeoevers is het bedrag beoogt voor het vervangen en/of uitbreiden van de walstroomvoorzieningen aan de Timmersteekade. Alle ligplaatsen voor (historische) woonschepen en de aanlegsteigers voor de beroepsvaart aan de Timmersteekade zijn momenteel voorzien van walstroom. De eventuele uitbreiding van de ligplaatsen laat voorlopig op zich wachten. Verdere investeringen in de walstroomvoorziening worden dan nu ook niet noodzakelijk geacht.

ii. Investering I&A plan, krediet van € 50.000, geen uitgaven, onderschrijding van € 50.000.

Het grootste deel van de ICT ontwikkelingen bestaan uit leveringen en diensten en vallen hiermee onder exploitatielasten. Investerings die over meerdere jaren afgeschreven kunnen worden zijn er in 2023 niet geweest.

iii. ESX hosts tbv servers, krediet van € 40.000, geen uitgaven, onderschrijding van € 40.000. Investering niet gebruikt om desinvestering te voorkomen, omdat het effect op de technische infrastructuur niet geheel bekend is van het naar de cloud gaan van applicaties.

iv. Werkplek hardware, krediet van € 50.000, geen uitgaven, onderschrijding van € 50.000.

Investering niet gebruikt om desinvestering te voorkomen, omdat deze Investering afhankelijk is van de visie 'Het nieuwe werken'.

v. Timmersteekade steigers historische schepen, krediet was afgesloten, ontvangst subsidie € 120.000, onderschrijding van € 120.000.

In 2019 is subsidie verstrekt voor projecten in de Zuiderwaterlinie, de stelling Geertruidenberg-Breda. De aanleg van de steigers voor de historisch schepen aan de Timmersteekade is één van die projecten die hier deel van uit maakt. In oktober 2023 is schriftelijk bevestigd dat wij het project succesvol hebben uitgevoerd en dat we daarmee aan de voorwaarden van de subsidie hebben voldaan.

c. De afwijkingen vanwege het ontbreken van raadsbesluiten voor reserve mutaties zijn conform de kaders **niet acceptabel**.

De 2 afwijkingen boven de rapporteringsgrens zijn:

i. Ontbreken van raadsbesluit voor onttrekking Vrije Algemene Reserve van € 95.000.

Er is een onttrekking van de Vrije Algemene Reserve begroot van € 95.000 opgenomen n.a.v.

amendement gratis abonnement (7-2-2023). Echter is er naast het vaststellen van de zwembadtarieven geen raadsbesluit waaruit blijkt dat het totaalbedrag van 95.000 euro begroot uit de Vrije Algemene Reserve mag worden onttrokken.

ii. Ontbreken van raadsbesluit voor onttrekking Vrije Algemene Reserve van € 40.000.

In de begrotingswijziging Overheveling Jaarrekening 29 juni 2023 is besloten om een totaalbedrag van € 1.208.000 van 2022 over te hevelen naar 2023. De werkelijke uitgaven zijn echter € 1.248.000 geweest. De totale overheveling bevat een overgehevelde uitgave van € 40.000 en een dekking van € 40.000 uit de VAR, per saldo € 0 in de totale overheveling. De dekking uit de reserve had expliciet via een raadsbesluit moeten worden besloten.

B. Voorwaardencriterium

a. De geconstateerde afwijkingen betreffen 3 afwijkingen van de Europese aanbestedingsregels:

i. De afwijking betreft aanbesteding van toezichtstaken € 283.000

ii. De verlenging van adviestaken verkeer en daarmee overschrijding van de Europese drempel € 96.000

iii. De verlenging van adviestaken afval en daarmee overschrijding van de Europese drempel € 27.000.

deze afwijkingen zijn allen doorlopende gevolgen van de bevindingen bij de jaarrekening 2022.

C. Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium

Er zijn voor 2023 geen bevindingen.

Verbeterpunten om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

- Verbeteren van budgetbeheer,

in 2024 worden de spelregels ten aanzien van het budgethouderschap door middel van cursussen en/of workshops bij de budgethouders en budgetbeheerders opgefrist.

- Toepassen inkoop/aanbestedingsregels,

ten aanzien van de afwijkingen van de aanbestedingsregels zijn naar aanleiding van bevindingen uit voorgaande jaren reeds verbeterpunten in gang gezet. Daarnaast zal bij bovengenoemde cursussen voor budgethouders en budgetbeheerders ook het inkoopbeleid worden meegenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording op basis van kader voorgaande jaren.

In onderstaande tabel wordt een toelichting gegeven over de rechtmatigheidsverantwoording van de jaarrekening 2023 op de wijze zoals in voorgaande jaren.

Op basis van het toetsingskader van 2022 en eerdere jaren zou de goedkeuringstolerantie € 779.000 (1%) bedragen voor de rechtmatigheid voor 2023.

In de oude situatie zouden de volgende rechtmatigheidsfouten hebben geteld.

<i>beschrijving fouten</i>	<i>bedrag</i>
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten	
Getrouwheidsfouten en rechtmatigheidsfouten WMO (PGB)	
Getrouwheidsfouten en rechtmatigheidsfouten Jeugd (PGB)	
Rechtmatigheidsfouten met betrekking tot begrotingsrechtmatigheid	0
Rechtmatigheidsfouten <u>overschrijding</u> afgesloten investeringskredieten	17.000
Rechtmatigheidsfouten met betrekking tot aanbestedingen	404.000
TOTAAL RECHTMATIGHEIDSFOUTEN	

